

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Bruneborg-Slaget og et Riim i den Anledning Kæmpevisen om Bruneborg-Slaget Efter-Klangen

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Bruneborg-Slaget og et Riim i den Anledning Kæmpevisen om Bruneborg-Slaget Efter-Klangen", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_306_5-intro-shoot-idm234.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

“Efter-Klangen”

Den sidste tekst er efterklangsdigtet, der rummer Grundtvigs refleksioner over de digteriske processer og de tanker om historiens betydning, digtet har givet anledning til. Efterklangsdigtet begynder med et lille stikisk afsnit (22 verslinjer), hvorefter det slår over i et firlinjet versemål, der også er i folkevisestil og dermed minder om kæmpevisen, men uden dettes omkvæd. De to afdelinger repræsenterer således prosodisk henholdsvis den angelsaksiske skjald og Grundtvig. I det strofiske afsnit træder Grundtvig frem som et digter-jeg.

Grundtvig ser sig selv som en ny og nordisk skjald sammenlignet med den angelsaksiske, der havde forfattet det oprindelige digt. Den store forskel på Grundtvig og den angelsaksiske skjald ligger for Grundtvig ikke i det at være skjald, men i modtagelsen. Hvor den angelsaksiske skjald formentlig kunne regne med velvilje blandt publikum, må Grundtvig kæmpe mod sin samtid. Han benytter således lejligheden til en kritik af samtiden og dens manglende forståelse af fortidens værdier og betydning for nutiden. Grundtvig er sig også sin dobbelte inspiration bevidst: “Jeg gaaer ei blot til Bur og Sal, / Hvor Levende er inde, / Jeg gaaer til Høi og Kæmpe-Val, / Og seer *hvad jeg kan finde*” (strofe 7). Såvel kulturlandskab som mennesker kan bringe digterånden frem i ham. Nogle af samtidens personer betegner han som muldvarpe, formentlig en kritik af, at de kun interesserer sig for og forstår den materielle side af fortidens levn, der kan findes i mulden — og ikke den åndelige.

Digtets hovedmetafor er klokkestøberbilledet. Grundtvig ser sig selv som en klokkestøber, der graver forfædrenes ædle malm op for at støbe det til klokker, der kan slå og dermed vise ikke blot tiden som et ur, men også den historie, de stammer fra. “Kun i nutidens form lader fortiden sig høre [som] et smukt billede af en hermeneutisk cirkel, hvori forholdet til fortiden er så levende, at ny litteratur opstår” (Holm 2001, s. 57). De åndløse samtidige kan kun opfatte “Gienlyd”, dvs. efterligning af forfædrenes materielle levninger, og ikke “Efter-Klang”, genoplivelsen af forfædrenes ånd i en tidssvarende og levende form (strofe 30-31, 36 og 38-43; Lundgreen-Nielsen 1980, s. 706). Digtet munder ud i den erkendelse, at hans foregående digt, kæmpevisen, kun kan være et svagere ekko af det oprindelige: “Mit Kvad er kun en Efterklang, / Af Fædres Kæmpevisen” (strofe 44).

Flemming Lundgreen-Nielsen har set efterklangsdigtet som et poetisk modstykke til det selvforsvar, Grundtvig bragte i *Literatur-Tidendes Skudsmaal* (1816), hvor han forsvarede sin gendigningspraksis i forbindelse med sin oversættelse af Saxo og Snorre (se indledning til denne tekst her). Grundtvigs pointe er, at fordanskning ikke skal være en ord-til-ord og rytme-til-rytme-oversættelse af forlæggene, men at først i frigørelsen fra originalens form bringes fortiden frem i samtiden. Fortiden skal ikke efterlignes i en “Gienlyd”, men som efterklang genoplives “i en tidssvarende og levende form” (Lundgreen-Nielsen 1980, s. 706).